

Pembe Candaner: Doktor olmanın dayanılmaz ağırlığı

Geçenlerde bir arkadaşımızın düğününde, jinekolog bir profesör arkadaşına rastladım...

Geçenlerde bir arkadaşımızın düğününde, jinekolog bir profesör arkadaşına rastladım. Onu görünce hepimiz çok şaşırdık ve de sevindik. Zira böyle yerlerde kendisini görmeye

hiç alışık değildik. Mesleğinden dolayı, kimbilir kaçırıldığı kaç nikah, düğün, çocuklarının temsilleri, konserleri, tiyatrolar, filmler en önemlisi de sevdikleriyle geçiremediği zaman, kaybettiği yaşam vardı. Son dakika çıkabilen acil durumlardan dolayı önceden planlanamayan günlük bir yaşamı vardı. O bir doktordu ve böyle yaşaması gerekiyordu. Ne için? Biz hastaları için, kaybettiği yaşam.

Böyle ortamlara kırk yılda bir katılabildiğinde ise tıpkı diğer meslektaşlarına olduğu gibi, insanlar tarafından ablukaya alınıp, hastalıklara ve dertlere ayaküstü çare bulunması beklenir, hem de uzmanlık alanı olmasa bile. İşin bu kadar basit olmadığı da potansiyel hastalara hatırlatılınca, karşılındakine hayal kırıklığı yaşatmanın önüne geçemezler. Kısaca doktor olmak ve öyle bir yaşam sürdürebilmek hiç te kolay değil günümüzde. Ama nedense biz hep madalyonun parıltılı, ışıltılı tarafını görüyoruz ya da görmek istiyoruz. Oysa kazın ayağı hiçte öyle değil.

Başlangıç kısmı insana cazip gelebilir. Zira yakın zamana kadar toplumumuza sadece üç meslek vardı(!) Doktor, mühendis ve avukat. Sadece bu mesleklerin toplumda itibarı yüksekti. Bunlar dışında kalan meslekler adeta meslekten sayılmazdı. Dolayısıyla anne - baba ve çevresindekiler çocuklarına bu üç meslekten birini seçmeleri için baskı yapar, aynı fikirde olmayan öz çocuklarına savaş açarlardı. Neyse ki 'doğru işe doğru insan' kavramı sonunda ülkemize de uğradı, her mesleğin ne kadar önemli ve itibarlı olduğunu bize öğretti. Ayrıca zorla ve bilinçsizce seçilen mesleklerin, insanı nasıl mutsuzluğa ve çaresizliğe süreklediğinin birçok örneğini de gördük.

Diyelim ki isteyerek doktor olmayı seçtiniz. Hem itibar, hem de çok paranız olacak sanıyorsunuz. O kadar emin olmayın, bu o kadar basit değil. Herkes dört

Yıl okurken, siz altı yıl okuyacaksınız. Bir de dört yıl uzmanlık var. Hadi bunları yaptınız diyelim. Her an bilginin eskidiği bir dünyada, sürekli olarak yeni gelişmeleri, literatürü ve teknolojiyi takip edip kullanmak zorundasınız. Yaşam boyu eğitim yani... Yani 'ben artık oldum' yok bu meslekte. Ölçümlemesi de gözler önünde. Bazı mesleklerde olduğu gibi 'yapılan hatanın görülmemesi, örtbas edilmesi' diye bir durum yok. Yapılan herşey 'mercek' altında. Sürekli bir mücadele var ve bu sadece seçilen mesleğe ait sorunlarla değil. Kanunlarımız da doktorlarımızın önünü açacak şekilde olmayıp, tam tersi iyi adayları meslekten uzaklaştırıp, onların yaşayıp gelişebilmesi için uygun ortamı hazırlayamamakta. Neden, nasıl? Orasını bilmem, benim konum da değil. Uzmanları konuşmalı, benimki sadece bir durum tesbiti. Nereden mi biliyorum? Okuyorum, soruyorum. Hatta de soyal bir ortamda bir doktor görsem, hemen onu ablukaya alıp tartışıyorum.

Son günlerde konuştuğum doktorlarımızdan öğrendiğim bazı problemler onlar kadar beni de ürpertti. Mesleğine ve insanlığa kendini adanmış bu değerli 'tıp insanlarımız' çok önemli bir tehdiye dikkat çekiyorlar. Olası bir hatada doktorların yalnız bırakılıp, hatta çalıştıkları hastahane tarafından da 'suçlu' ilan edildiklerinden, doktorlarımız günümüzde risk almaktan kaçınmaya başlamışlar. Özellikle 'kritik' hastalarda, doktorlar karşılaşacakları olası kötü senaryoları düşünüp, onları başka meslektaşlarına yolluyorlarmış. Bu şekilde çare bekleyen hasta da, çaresiz kalıyormuş. Oradan oraya... Bir tarafta kaybedenler, bir tarafta da kazananlar. Kaybedenler kim? Bu durumu hayatlarıyla ödeyen hastalar ve baskı altında korkutulmuş doktorlar. Kazananlar kim? Sigorta şirketleri ve avukatlar.

Her insanoğlu veya kızı hata yapabilir. Kimi mesleklerde hata 'hayati' risk taşır, kimi mesleklerde hatanın adı bile geçmez. Düşününün bir kere, hangi doktor isteyerek bir hastasına zarar verebilir ki? Kasıtlı olarak veya ihmal ederek onun ölümüne neden olabilir? Ortada üzücü bir durum varsa, bunu araştırma sorumluluğu önce tüm meslektaşlara ve hastahanelere düşmeli. Doktorlar ve hastahane olayı enine boyuna araştırıp 'hatayı' sahiplenmeli ve sorumluyu bulmalı. Her meslekte var olduğu gibi aralarındaki 'çürük elmaları' temizlemek de yine onlara düşüyor. Bu onların hastalarına, yakınlarına ve topluma karşı görevleri. Ayrıca bu işin tek başına başarılması mümkün değil, tabip odaları ve diğer meslek kuruluşları üyelerine sahip çıkmalı ve onları huzurlu bir şekilde çalışabilmeleri ve hayat kurtarma adına risk almaları için cesaretlendirmeli.

Görüyorum ki doktorlarımızın derdi her geçen gün artıyor ve hastalanıyorlar. Doktorlarımız hasta olursa ne mi olur? Hastalar ve çareler ölür. Unutmayalım, onların kaybettikleri 'özel' yaşamları sırf bize 'yaşam' kazandırabilmek için. Bizi daha iyi yaşatabilmek, derdimize çare olabilmek için onların yaşaması lazım. Hem de çok sağlıklı bir şekilde...

(Pembe CANDANER – 05.04.09)